

colecția monografii

NADIA CERASELA ANIȚEI

REGIMURI MATRIMONIALE

**Cartea este finanțată prin Proiectul nr. RF2470/31.05.2024 –
Societatea contemporană. Tradiție, tranziție și reforme,
Facultatea de Drept și Științe Administrative,
Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România.**

NADIA CERASELA ANIȚEI

REGIMURI MATRIMONIALE

Universul Juridic
București
- 2024 -

Efectele căsătoriei¹

Secțiunea 1 . Considerații introductive privind efectele juridice ale căsătoriei

¹ N.-C. Aniței, *Dreptul familiei*, Ed. Universul Juridic, București, 2024, pp. 9-144; N.C. Dariescu, *Relațiile patrimoniale dintre soți în dreptul internațional privat*, Ed. C.H. Beck, București, 2008, pp. 1-308; N.-C. Aniței, *Convenția matrimonială potrivit noului Cod civil*, Ed. Hamangiu, București, 2012, pp. 1-155; N.-C. Aniței, *Regimurile matrimoniale potrivit noului Cod civil*, Ed. Hamangiu, București, 2012, pp. 1-220; N.-C. Aniței, *Dreptul familiei*, Ed. Hamangiu, București, 2012, pp. 63-95; N.-C. Dariescu, *Raporturile patrimoniale dintre soții străini având aceeași cetățenie și cu domiciliul în România*, Ed. Lumen, Iași, 2006, pp. 1-111; N.-C. Aniței, *Convenția matrimonială în dreptul internațional privat român*, Ed. C.H. Beck, București, 2013, pp. 1-183; C. Dariescu, *Raporturile patrimoniale dintre soții români având aceeași cetățenie și cu domiciliul în străinătate*, Ed. Lumen, Iași, 2007, pp. 1-120; C. Dariescu *Convenția matrimonială în dreptul internațional privat român*, Ed. Lumen, Iași, 2007, pp. 1-80; N.-C. Aniței (coord.), *Regimurile matrimoniale potrivit dispozițiilor din noul Cod civil*, Ed. Lumen, Iași, 2011, pp. 1-197; N.-C. Aniței, *The effects of marriage in Romanian private international law*, Ed. Lambert, Mauritius, 2020, pp. 1-185; N.-C. Aniței, *The law applicable to matrimonial agreement. Romanian private international law*, Ed. Lambert Germania, 2013, pp. 1-150; *Private International Law. The law applicable to property relations between spouses under international treaties, conventions and regulations*, Ed. Lambert, Germania, 2012, pp. 1-154; N.-C. Aniței, *Matrimonial regimes under the provisions of the Romanian Civil Code*, Ed. Lambert, Germania, 2012 pp. 1-192; N.-C. Aniței, *Marriage agreement under the provisions of the Romanian Civil Code*, Ed. Lambert, Germania, 2012, pp. 1-167; C. Mares, D. Lupașcu, *Theoretical and practical issues related to some pecuniary and non-pecuniary relationships between spouses after divorce*, în Valahia University Law Study, vol. XXXVI, issue 2, 2020; L. Voiculescu, A. Drăgoi, *Dreptul familiei – curs universitar*, Ed. Aeternitas, Alba Iulia, 2003, pp. 73-79; L. Cetean-Voiculescu, *Dreptul familiei. Note de curs și caiet de seminar*, Ed. Hamangiu, București, 2012, pp. 160-183; A. Brobbel Dorsman, *Le mariage en droit français, indicateur de l'évolution de l'engagement en matière familiale?*, pp. 17-42 în Coordonné par N.-C. Aniței, A. Brobbel Dorsman, D. Gălățanu, „La famille au XXIe siècle Excursion vagabonde de la Roumanie à la France”, Édition L'Harmattan, Franța, Paris, 2024; N.-C. Aniței, G. Schin, *Procédure de divorce notariée selon le Code civil roumain*, pp. 63-88, în Coordonné par N.-C. Aniței, A. Brobbel Dorsman, D. Gălățanu, „La famille au XXIe siècle Excursion vagabonde de la Roumanie à la France”, Édition L'Harmattan, Franța, Paris, 2024; A. Brobbel Dorsman, *Le mariage en droit français, indicateur de l'évolution de l'engagement en matière familiale?*, pp. 17-42, în Coordonné par N.-C. Aniței, A. Brobbel Dorsman, D. Gălățanu, „La famille au XXIe siècle Excursion vagabonde de la Roumanie à la France”, Édition L'Harmattan, Franța, Paris, 2024.

1. Noțiunea de efecte juridice ale căsătoriei

Încheierea căsătoriei² generează între cei care o încheie o multitudine de raporturi, de natură diferită: socială, morală, juridică.

Prin *efecte juridice ale căsătoriei* înțelegem relațiile de natură personală și patrimonială care iau naștere între soți ca urmare a încheierii căsătoriei.

Relațiile ce se nasc între soți în timpul căsătoriei, în contextul legislației actuale, stau sub semnul *egalității dintre bărbat și femeie*.

Efectele căsătoriei sunt reglementate în Codul civil în Titlul II, intitulat „Căsătoria”, Capitolul V fiind dedicat *drepturilor și îndatoririlor personale ale soților* (art. 307-311) și Capitolul VI dedicat *drepturilor și obligațiilor patrimoniale ale soților* (art. 312-372). De asemenea, Codul civil consacră efectelor căsătoriei și alte articole din diferite capitole, de exemplu: art. 1.031 prevede că *orice donație încheiată între soți este revocabilă numai în timpul căsătoriei*, art. 970-974 stabilește *vocația succesorală a soțului supraviețuitor și dreptul la abitație al acestuia*.

Efectele căsătoriei sunt reglementate și în unele acte normative internaționale la care România este parte sau pe care le-a ratificat ori la care a aderat, și anume: Declarația Universală a Drepturilor Omului (art. 16), Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (art. 23 par. 4 și art. 24), Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (art. 10 par. 1) etc.³.

În raport de *sfera persoanelor între care se produc aceste efecte*⁴, distingem următoarele categorii de raporturi:

² M.L. Harosa. *Mariajul sacramental și reforma procedurii de judecată în cazul proceselor canonice privind declararea nulității căsătoriei în dreptul canonic romano-catolic și în dreptul catolic oriental*, pp. 405-445, în D.A. Popescu, S. Golub (editori), „O familie pentru Europa, O Europă a Familiilor?”, Ed. Hamangiu, București, 2022; A. Tomba, *Căsătoria în Shari'a*, pp. 982-1000, în D.A. Popescu, S. Golub (editori), „O familie pentru Europa, O Europă a Familiilor?”, Ed. Hamangiu, București, 2022.

³ C. Mareș *Dreptul familiei*, ed. 4, Ed. C.H. Beck, București, 2023, pp. 99-177; C.C. Hageanu, *Dreptul familiei*, ed. a-3-a, Ed. Hamangiu, București, 2023, pp. 68-75, pp. 337-488; N.-C. Aniței, *Dreptul familiei*, Ed. Hamangiu, București, 2012, pp. 52-53; N.-C. Aniței, *Dreptul familiei*, Ed. Hamangiu, București, 2012, pp. 63-95; T. Bodoașcă, *Dreptul familiei*, Ed. All Beck, București, 2005, pp. 113-116; N.-C. Aniței, *General Considerations on Personal Relations between Spouses under the Provisions of the New Civil Code. Postmodern Openings*, septembrie 2011, Ed. Lumen, Iași; C. Mareș, D. Lupașcu, *Theoretical and practical issues related to some pecuniary and non-pecuniary relationships between spouses after divorce*, în Valahia University Law Study, vol. XXXVI, issue 2, 2020.

⁴ D. Lupașcu, *op. cit.*, 2009, p. 80; C. Mareș, D. Lupașcu, *Theoretical and practical issues related to some pecuniary and non-pecuniary relationships between spouses after*

- a) raporturile dintre soți;
 - b) raporturile dintre soți și copiii lor;
 - c) raporturile dintre un soț și rudele celuilalt soț (raporturi de afinitate);
 - d) raporturile dintre membrii familiei și alte persoane fizice sau juridice.
- La rândul lor, raporturile dintre soți se referă la:
- a) relațiile personale;
 - b) relațiile patrimoniale;
 - c) capacitatea de exercițiu.

Secțiunea 2. Efectele personale ale căsătoriei

2.1. Considerații generale

Efectele personale reprezintă categoria principală a consecințelor căsătoriei, care își subordonează clasa efectelor patrimoniale și care se materializează într-un spectru larg de relații conjugale lipsite de conținut economic, a căror evaluare în bani este imposibilă. Cele mai importante relații din această categorie sunt reglementate explicit sau doar implicit de către sistemul de drept românesc⁵, restul fiind guvernate doar de norme religioase și morale. Întreaga reglementare juridică este subordonată principiului egalității soților în căsătorie, căruia îi corespunde obligația soților de a hotărî de comun acord în orice problemă legată de căsătorie. Principiul egalității soților presupune caracterul reciproc al majorității drepturilor și obligațiilor cu caracter strict personal, neevaluabile în bani, pe care le creează căsătoria între soți.

Capitolul V. Drepturile și îndatoririle personale ale soților al Titlului II – Căsătoria, art. 307-311 C. civ. reglementează drepturile și îndatoririle personale ale soților. Potrivit art. 307 C. civ., prevederile acestui Capitol V se

divorce, în Valahia University Law Study, vol. XXXVI, issue 2, 2020; S., Diaconescu, *Reflecții asupra incapacității persoanei majore în contextul Deciziei Curții Constituționale, nr. 601 din 16 iulie 2020*, pp. 203-218, în D.A. Popescu, S. Golub (editori), „O familie pentru Europa, O Europă a Familiilor?”, Ed. Hamangiu, București, 2022; M. Floare. *Evoluția situației copilului din afara căsătoriei în istoria dreptului privat*, pp. 219-235, în D.A. Popescu, S. Golub (editori), „O familie pentru Europa, O Europă a Familiilor?”, Ed. Hamangiu, București, 2022.

⁵ Unele drepturi și obligații reciproce ale soților se descoperă și prin cercetarea Codului civil, a fostului Cod al familiei, a Codului penal, a Legii nr. 61/1991, republicată, a Legii nr. 217/2003.